

Kukułeczka kuka – która jest godzina?

Agnieszka Kilijańska

Scenariusz lekcji Poradnik metodyczny do języka francuskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Temat zajęć:

Kukułeczka kuka – która jest godzina?

Poziom edukacyjny:

szkoła podstawowa

Klasa, czas trwania zajęć: III, 45 minut

Podstawa programowa:

edukacja językowa – mój dzień, moje zabawy; wychowanie fizyczne – uczestniczy w zabawach i grach zespołowych; edukacja muzyczna – śpiewa kilka wybranych krótkich piosenek w języku obcym; edukacja matematyczna – dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 (w prostszych przykładach); mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia.

Cele ogólne:

- umożliwienie uczniom komunikacji w języku obcym – zadawanie pytania o godzinę i odpowiadanie na nie,
- rozwijanie motywacji do nauki języka obcego – gra w bingo w języku obcym pobudza motywację,
- rozwijanie współpracy w grupie – zespołowa gra w bingo, wspólne układanie domina,
- uczeń zna pytanie o godzinę,
- zna sposoby podawania godziny.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- potrafi określić godzinę i podać ją po francusku różnymi sposobami
- potrafi zadać pytanie dotyczące godziny,
- rozumie godziny podawane przez nauczyciela, kolegów lub z nagrania.

Metody, techniki:

- podejście komunikacyjne, metoda TPR,
- praca z ilustracjami, planszami z zegarami; pytania/odpowiedzi, praca z piosenką, gry i zabawy językowe (bingo).

Formy pracy:

- praca z całym zespołem klasowym,
- w grupach,
- w parach,
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- karteczki z liczbami do 30 (rozgrzewka),
- zegary do nauki,
- pieczątki z zegarami bez wskazówek,
- kartoniki z zegarami z zaznaczonymi godzinami do gry w bingo,

- domino zegarowe,
- monitor interaktywny,
- kartki z zadaniem domowym (zapisane słownie godziny).

Wiedza i umiejętności ucznia potrzebne do osiągnięcia celów lekcji:

- znajomość liczb do 30,
- umiejętność odczytania godziny z zegara.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza wstępna

- Nauczyciel wita uczniów (powitanie na każdej lekcji jest podobne). Na początku uczniowie wspólnie z nauczycielem śpiewają piosenkę dostępną w serwisie YouTube *Bonjour, Bonjour !* (dostęp 9.09.2022). Następnie nauczyciel zadaje uczniom proste pytania, np. pyta ich jak się czują, jaki jest dzień tygodnia, jakie ubrania dzisiaj noszą itp. Zostaje sprawdzone zadanie domowe z poprzedniej lekcji, jeżeli jest powiązane z dzisiejszymi zajęciami.
- **Rozgrzewka językowa:** dzieci losują karteczki z liczbami do 30. Zapisują na tablicy działanie, którego wynikiem jest wylosowana liczba. Jako że dzieci są już w III klasie, mogą używać zarówno dodawania i odejmowania, jak i mnożenia i dzielenia. Pozostali uczniowie obliczają, o jaką liczbę chodzi.

Faza prezentacji

- Nauczyciel pokazuje dzieciom zegar do ćwiczeń i wypowiada pytanie *quelle heure est-il ?* Dzieci powtarzają. Nauczyciel przypomina dzieciom pełne godziny, które były wprowadzone w klasie II. Gdy nauczyciel ustawia konkretną godzinę, wyznaczone dziecko, naśladując kukułkę z zegara, wydaje dźwięk odpowiednią ilość razy, np. jest trzecia – dziecko „kuka” 3 razy). Następnie jeden uczeń zaznacza godzinę na zegarze, pyta kolegę o godzinę, drugi odpowiada. Powtarzamy kilkakrotnie, zmieniając pary uczniów za każdym razem.
- Za pomocą monitora interaktywnego nauczyciel prezentuje dzieciom piosenkę *La chanson des squelettes*. Wcześniej dzieci losują przygotowane karteczki z pełnymi godzinami od pierwszej do dwunastej. Gdy dziecko usłyszy w piosence odpowiednią godzinę (tę, którą wylosowało), wstaje.
- Następnie nauczyciel wprowadza godziny z minutami do 30. Tłumaczy na wyświetlonych zegarach na monitorze, po każdej wyświetlonej godzinie (np. 2:10) nauczyciel podaje ten sam schemat, zmieniając jedynie godzinę (np. 3:10, 5:10). Dzieci ustawiają podaną godzinę na zegarach do ćwiczeń. Nauczyciel pokazuje kolejne godziny (2:15, 2:30) i powtarza poprzednie ćwiczenie. Dodatkowo nauczyciel pokazuje uczniom różne sposoby podawania godzin (*il est deux heures quinze / et quart; il est deux heures trente / et demie*).

Faza ćwiczeń

- Uczniowie w zeszytach wbijają pieczątki zegarów bez wskazówek. Chętni pojedynczo losują godziny, podają całej klasie (w razie trudności nauczyciel pomaga), pozostałe dzieci rysują odpowiednio wskazówki. Nauczyciel czuwa nad przebiegiem ćwiczenia. Zanim dzieci po kolei wypowiedzą godziny, nauczyciel wskazuje za każdym razem inną osobę i prosi o powtórzenie pytania *quelle heure est-il ?*

- Kolejne ćwiczenie polega na rozdaniu dzieciom kart z grą w bingo z zegarami. Dzieci są podzielone na grupy. Nauczyciel losuje i odczytuje godziny. Grupa, która jako pierwsza znajdzie dobrą godzinę na swojej planszy, zakrywa ją. Grupa, która jako pierwsza zakryje wszystkie zegary w poziomie lub pionie, wygrywa.
- Dzieci nadal pracują w grupach. Dostają domino do ułożenia, które przypomina tradycyjną grę. Każdy kartonik podzielony jest na dwie części. Po lewej stronie jest obrazek zegara z godziną, po prawej zapis słowny godziny z innego kartonika. Zadanie uczniów polega na złożeniu układanki w całość.

Faza podsumowująca

- Na koniec lekcji nauczyciel daje dzieciom wycięte z kartonu duże koło i papierowe talerzyki. Dzieci mają za zadanie wspólnie stworzyć duży zegar, który będą wykorzystywać do ćwiczeń na kolejnych lekcjach. Na talerzykach zapisują cyfry i naklejają w odpowiednim miejscu. Nauczyciel po lekcji doczepi wskazówki, tak by były ruchome (np. za pomocą śrubki).
- Podsumowując lekcję, nauczyciel zadaje dzieciom pytania typu: Co zapamiętałeś(-aś) z dzisiejszej lekcji? Czy coś było dla ciebie trudne? Jeżeli tak, to co? Za zaangażowanie dzieci otrzymują kolorowe koraliki, które nawlekają na sznurek. Na początku roku szkolnego nauczyciel wytłumaczył dzieciom, że za każde 10 koralików uczeń otrzyma drobną nagrodę (może to być naklejka, cukierek, długopis itp.). Grupa, która wygrała grę w bingo, otrzymuje dodatkowe naklejki. By rozwijać motywację i wiarę we własne umiejętności u uczniów, nauczyciel chwali uczniów za pracę na lekcji.
- Jako zadanie domowe, dzieci rysują 3 zegary do zdań, np. *Il est trois heures et demie, il est cinq heures dix, il est quatre heures cinq* (Jest 3:30, 5:10, 4:05). Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z zapisanymi zdaniami.
- Na koniec lekcji nauczyciel recytuje wspólnie z dziećmi rymowanek (*au revoir mon professeur, salut mes amis, je vais à la maison, c'est tout pour aujourd'hui*). Przy wyjściu z sali prosi uczniów, by nakleili odpowiednią karteczkę (czerwoną, żółtą i zieloną) na drzwi. Tłumaczy, żeby wybrali zieloną, gdy lekcja była interesująca, żółtą, gdy podobała im się częściowo, czerwoną, gdy nie spodobało im się żadne ćwiczenie.

Komentarz metodyczny

- Lekcja pozwala utrwalić wcześniej poznane godziny, daje możliwość poznania nowych sposobów podawania godzin (jest druga trzydzieści, jest wpół do trzeciej), rozwija kreatywność, uczy współpracy w grupie oraz wykorzystuje naturalną chęć zabawy i rywalizacji u dzieci. Można ją zrealizować, gdy dzieci znają już sposoby podawania godziny po polsku. Najbezpieczniej jest zostawić taką lekcję do przeprowadzenia w klasie III. Przygotowując lekcję, można skorzystać z ćwiczeń do scenariusza do programu nauczania ([Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#), PDF, 916 kB; dostęp 9.09.2022). Jest to scenariusz dotyczący liczb i liczenia.
- Najlepiej, by plansze do gry w bingo były różne dla każdej grupy, by te same godziny były umieszczone w różnych miejscach. Zaproponujmy dzieciom plansze, na których do wygrania potrzeba najwyżej czterech zasłoniętych pól. Jeżeli będzie więcej, uczeń z ADHD zacznie się nudzić, bo ćwiczenie będzie trwało zbyt długo. Ta sama zasada dotyczy układanki typu domino. Najlepiej, by była ona złożona z 10–12 elementów. Bingo i domino możemy stworzyć samodzielnie, gotowe możemy też znaleźć na stronie pinterest.pl. Karty do gry w bingo możemy zalaminować i dzieci mogą po nich pisać

pisakami do tablicy suchościeralnej. Jeżeli nie mamy w szkole zegarów do ćwiczeń dla każdego ucznia, możemy wydrukować zegary bez wskazówek, również załaminować, wówczas uczniowie – zamiast ustawiać wskazówki – używają pisaków zmywalnych.

- Gdy dzieci ustawiają samodzielnie godziny na zegarach do ćwiczeń, pamiętajmy, by dać więcej czasu na wykonanie polecenia dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Gdy mamy dzieci np. z afazją lub niedosłuchem centralnym, pytamy je o proste godziny: *Il est une heure, deux heures* itp. Zwracamy także uwagę, by nauczyły się jednego sposobu podawania godziny, np. *Il est deux heures et demie*. Uczeń uzdolniony językowo sam podaje godziny przy ćwiczeniu z rysowaniem wskazówek. Dodatkowo może dostać zdania z zapisaną godziną i dodatkowe pieczątki, żeby narysować wskazówki. Uczeń z ADHD przepisuje pytanie o godzinę na tablicę (nauczyciel wcześniej zapisuje wzór pytania na kartce). Gdy dzielimy dzieci na grupy, pamiętajmy, żeby uczenia ze spektrum autyzmu lub autyzmem połączyć z dziećmi, które bez problemu będą z nimi współpracować. Jako że dzieci zagrożone niedostosowaniem społecznym mogą mieć trudność w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem, praca w grupach będzie pozytywnie na nie wpływała, gdyż rozmawiamy ze wszystkimi uczestnikami zadania, a nie tylko konkretnym dzieckiem. Zawsze należy jednak pamiętać, aby komunikaty były dopasowane do możliwości poznawczych dzieci, by były one zrozumiałe dla wszystkich uczniów. Dotyczy to zarówno lekcji stacjonarnych, jak i zdalnych. Przy zdalnych musimy upewnić się, że wszystkie dzieci nas słyszały i rozumiały, zawsze pytamy, czy każdy uczeń wie, na czym polega zaproponowane zadanie.
- Jako ćwiczenie dodatkowe proponujemy zabawę ruchową. Ze sznurka tworzymy na podłodze zegar – duże koło, dla ułatwienia możemy poukładać kartki z cyframi. Dzieci podzielone na grupy losują karteczkę z zapisaną po francusku godziną. Układają za pomocą swojego ciała podaną godzinę, pozostałe drużyny starają się odczytać godziny.
- Pracując w trybie zdalnym, nie będziemy w stanie zrealizować niektórych ćwiczeń. By mieć zegary do ćwiczeń możemy poprosić nauczyciela nauczania zintegrowanego, by wykonał z dziećmi zegary z ruchomymi wskazówkami. Grę w bingo oraz domino będziemy musieli zastąpić innymi zabawami. Możemy np. stworzyć interaktywne memory, w które gramy z całym zespołem klasowym lub zaproponować ćwiczenie polegające na dopasowywaniu zegara do zapisanej słownie godziny (learningapps.org; dostęp 9.09.2022).
- Lekcja kształtuje u dzieci kompetencje rozumienia i tworzenia informacji, rozwija kompetencje matematyczne i społeczne. Dzieci, zadając sobie nawzajem pytania o godzinę i odpowiadając na nie w różny sposób, słuchając piosenki i wykonując ćwiczenia, uczą się komunikacji w języku obcym. Ćwiczenie zaproponowane w rozgrzewce rozwija kompetencje matematyczne. Dzieci powtarzają dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie. Oprócz tego powtarzają odczytywanie godziny z zegara. Kompetencje społeczne uczniowie kształtują, grając drużynowo w bingo oraz układając domino. Uczą się również wspólnego podejmowania decyzji przy tworzeniu dużego zegara i rozwijają kreatywność.
- Podczas lekcji wykorzystano różne strategie rozwijające samodzielność. Przy ćwiczeniu w fazie prezentacji dzieci kojarzą godziny z dźwiękiem kukułki, strategia kognitywna polegająca na powtarzaniu nowego materiału jest wykorzystywana w grze w bingo. Strategie społeczne są rozwijane przy grach zespołowych, tutaj wspomniane bingo oraz domino.

Agnieszka Kilijańska – nauczycielka i lektorka języka francuskiego z 18-letnim stażem pracy. Obecnie pracuje jako nauczycielka języka francuskiego oraz edukacji wczesnoszkolnej w Społecznej Szkole Podstawowej i Społecznym Liceum Ogólnokształcącym im. W. Korfanteo w Katowicach. Ukończyła studia podyplomowe z zakresu terapii pedagogicznej i rewalidacji dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Autorka materiałów dydaktycznych dla nauczycieli języka francuskiego.